REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 75. Brașov, Joi 3 (16) Aprilie. 1903.

Socialismul.

(*a*) Socialdemocrația este o apariție permanentă și intensivă în viéța economică a statelor europene și de câteva decenii se manifestă nu numai ca mișcare a muncitorilor prin meetingurĭ, procesiunĭ demonstrative și greve, ci și ca agitație pe terenul politic, ca factor, care nu se mai póte ignora.

Cât timp acéstă mișcare a preocupat numai cercurile politice ale statelor streine, ea nu putea fi discutată în pressa nóstră de dincóce de Carpațĭ de cât din punct de vedere academic. Nicĭ sforțările câtorva jidovașĭ din România, aliațĭ cu un numĕr de „intelectualĭ“ românĭ adăpațĭ de doctrinele colectivismului frances și belgian nu ne-au emoționat din cale afară, căcĭ era de prevĕḑut, că acele sforțărĭ nu vor puté avé durată într'un stat eminamente agricol cum este România. Și prevederile s'au împlinit. Elementele naționale, câte luaseră parte la „vifleimul socialdemocrat“ în România, aḑĭ au renunțat la utopiile lor și s'au contopit cu un partid istoric național din acea țéră.

Propaganda socialistă însĕ a trecut și frontierele nóstre și, după cum am arătat în mai multe rêndurĭ, a început a străbate chiar și în mijlocul poporului nostru, unde — după cum se scie — în urma nevoilor economice de multe felurĭ este aglomerat material suficient de nemulțumire, propriu de a face accesibile inimile pentru primirea orĭ cărei doctrine, ce promite... mântuire.

Nu ne emoționăm din cale afară nicĭ acuma, fiind-că cunóscem pulsul poporului nostru și suntem sigurĭ, că décă va fi luminat despre adevĕratele tendințe ale social democrației internaționale și se va convinge, ce jertfe i-se cer în schimbul acelei mântuirĭ problematice făgăduite de socialdemocrațĭ, — îșĭ va întórce spatele cu disgust de la dênșii.

Décă aruncăm o privire asupra cuceririlor făcute de socialdemocrațĭ vedem, că terenul cel mai priincios l'au avut până acuma în Germania.

După datele, ce le avem la disposiție, progresul făcut de partidul socialist în imperiul german pe terenul politic în timp de 27 anĭ, este enorm. Pe când la alegerile din 1871 candidații socialiștĭ n'au întrunit de cât 118.655 de voturĭ, la alegerile pentru Reichstag din anul 1898 din totalitatea voturilor esprimate (7.600.000) mai bine de 2 milióne s'au dat candidaților socialiștĭ, carĭ au obținut 56 mandate din 397. După partidul centrului, cel mai puternic partid în Reichstag este al socialdemocraților, ér după numĕrul voturilor îl întrece și pe acesta.

După Germania vine Franța cu aprópe 50 deputațĭ. Aceștia însĕ au sacrificat pre cum se vede epitetul de „revoluționarĭ“, căcĭ din cabinetul lui Waldeck-Rousseau făcea parte și socialistul Millerand, ér un alt socialist Jaurès, este actualmente vicepreședintele camerei și lăsând deocamdată la o parte împărțirea promisă a averilor, colaboréză din rĕsputerĭ numai la realisarea unora din punctele programului general socialdemocrat, anume la cele referitóre la sugrumarea bisericei și la eliminarea învĕțămêntului religios din școlă.

Ce resultă însĕ de aici?

Resultă, că socialismul a prins rădĕcinĭ mai durabile numai în statele industriale. Desvoltarea enormă a technicei, fabricile și mașinile au stins mica industrie și au luat din mânile a milióne de ómenĭ *mijlócele de producție*.

Neavênd mijlóce de producție, muncitorii au rĕmas proletarĭ, carĭ îșĭ duc la têrg forța lor de muncă, pe care o cumpĕră capitalistul, singurul care este stăpân pe mijlóce de producție.

Acésta este teoria lui Karl *Marx*, care în opera sa „Das Kapital“ (3 volume ed. 4 1890. — Volumul 2 și 3 editat de Engels) stabilesce două felurĭ de valorĭ: 1) valórea de întrebuințare și 2) valórea de schimb. Muncitorul îșĭ duce marfa (forța de muncă) la tîrg, capitalistul îi plătesce pentru ea numai „valórea de schimb“, pe când el îi esploateză „valórea de întrebuințare“, o plus valóre din care se îngrașă capitalistul, ér muncitorul tot proletar rĕmâne.

Teoria despre „plus-valóre“ (Mehrwerth) a lui Marx este temelia întregei agitații socialiste. Acéstă teorie însĕ nu se póte susține în tótă întinderea ei nicĭ chiar când e vorba numai de valorĭ industriale, cu atât mai puțin, când e vorba de producte agricole. Marx susține adecă, că orĭ-ce product este „muncă cristalisată“ și valoréză atâta, câtă muncă s'a întrebuințat pentru facerea lui. — Orĭ-cine póte vedé însĕ, că la valórea productelor agricole nu contribue numai „munca proletarului“, ci și calitatea solului, a sĕmînței (viței), a climei și a multor alte împrejurărĭ.

Décă prin urmare în Germania unde d. e. într'o singură fabrică (Essen) lucréză câte 22,000 muncitorĭ, putea sĕ se facă agitație pe tema „plusvalorii“, — nu se póte face aceeașĭ agitație într'o țéră agricolă, unde numĕrul „proletarilor“ este restrîns și în special la Românĭ, unde majoritatea covêrșitóre dispune de „mijlócele de producție“ pe petecul sĕu de pămênt.

Étă de ce congresul socialist de la Salonta, despre care reportăm la alt loc, nu ne emoționéză așa de tare.

Ministrul Szell la monarchul. Pentru aḑĭ, Joi, a fost hotărît ținerea unui consiliu de miniștri în Budapesta. Consiliul se va fi ocupat de sigur cu situațiunea politică, căcĭ după o telegramă din Viena, ministrul president Coloman *Szell* este așteptat pe ḑiua de mâne, Joi, sĕ soséscă în capitala austriacă. Szell va fi primit de Majestatea Sa monarchul, căruia îi va face raport asupra situațiunei.

Românii în Roma.

Erĭ au sosit în Roma peste 150 escursioniștĭ românĭ din România, carĭ s'au dus sĕ asiste la *Congresul latin*. Din incidentul acesta, Italienii li-au făcut o strălucită primire, demnă de aceea, care li-s'a făcut studenților italienĭ în România. Pressa italiană întrégă are articolele cele mai înflăcărate la adresa Românilor, ér pe zidurile orașului s'a lipit un manifest de următorul cuprins:

„*Romanĭ,*

„Indată-ce s'a svonit, că în Roma se va ține congresul latin, tótă România care cugetă, simte și-șĭ amintesce, a fost în mișcare și din elegantele și populatele orașe ca și din satele perdute prin munții Transilvaniei, au sburat la Roma, „*magna parens*“, salutărĭ și urărĭ.

„Mâne, o falangă de trei sute de Românĭ, făcênd îndĕrĕt drumul bătut de părinții lor legionarĭ, pe carĭ împĕratul Traian i-a condus la cucerirea patriei lor, rĕmasă în cursul secolelor nobilă și neclintită stâncă a latinității în orientul Balcanic, va sosi aicĭ sub conducerea lui Tocilescu, savantul archeolog, descoperitorul monumentelor romane din Dobrogea.

„*Cetățenĭ ai Romei!*

„Toțĭ aceia, carĭ îșĭ amintesc de primirea sĕrbătoréscă, ce s'a făcut în România, în timpul din urmă, senatorilor, deputaților și ḑiariștilor noștri, de ovațiunile neîntrecute aduse geniului latin în persóna lui Mascagni, și de demonstrațiunile de entusiasm delirant ale întregului popor român, care se grămădea în calea studenților noștri din societatea „*Corda Fratres*“, nu vor lipsi d'a aduce și ei fraților românĭ, la sosirea lor în Roma, mulțumirea inimei lor, care nu uită, și a gratitudinei lor“.

D-l *Bacelli*, ministrul agriculturei, industriei și comerciului a dat ierĭ un mare banchet, la care au fost invitațĭ 80 dintre românĭ. Principele *Coloma*, primarul Romei va învita pe Românĭ la o recepțiune diplomatică, ce va avé loc mâne séră Joi séra în Capidoglio.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Cugete sinistre.

I. Hock.

Adesea mĕ gândiam, ce póte fi causa, că epoca nóstră cu tótă mărirea și progresul ei, tânjesce și se sbuciumă ca un bolnav, care sufere de astmă, când se află într'o atmosferă stricată. Fie-care are sensația, par'că l'ar durea ceva și ca o epidemiei morală sĕ rĕspândesce în inimĭ sentimentul marasmului și al plictiselei de viéță. Omenimea este obosită, istovită și par'că tótă lumea ar suferi de nevrosă.

Ér familia este chinuită de aceeașĭ neliniște, ca și individul. Putem ḑice, că în epoca nóstră viéța familiară curată este lucru rar, și încă și mai rară este fericirea senină. In căsĕtoria modernă, fie-care soț reclamă numai drepturile sale, îșĭ neglijéză însĕ datoriile. Iubirea în viéța familiară arareorĭ se potențéză aḑĭ până la abnegație. Mi-se pare, că iubirea e boicotată prin egoism, ér egoismul a stricat caracterul.

Bóla familiei a molipsit societatea, unde vedem de asemenea decadență morală. Un fel de nemulțumire confusă încolțesce în spiritul omului, care proiectéză umbra unor crise sângeróse. Autoritățile, pe carĭ s'a clădit ordinea socială modernă, orĭ au căḑut în pulbere, orĭ au început sĕ se clatine. Nu mai există vr'un punct, pe care sĕ ne putem răzima cu siguranță. Pretutindenea, unde călcăm, se clatină terenul și în organismul bolnav al societății se manifestă simptomele otrăvirei sângelui. Pot ḑice fără esagerare, că întréga omenire este greu bolnavă. Sufere de frigurĭ. Uneorĭ tremură de frig, altădată cade într'un paroxism de fierbințélă. Ea nu alérgă, decât după sensații, ca și cum numai în acestea ar găsi pentru un moment alinare.

Vechile temelii ale Europei se sgudue și se prăbușesc. Nu mai esistă autoritate. Religiunea a ajuns a fi numĕrată între basme, patria este un prejudițiu copilăresc, asupra căreia surîdem, ér cei mai dibacĭ caută sĕ trăiéscă după ea. Viéța familiară este o cătușă pe care am vré sĕ o rumpem, deórece credem, că viéța numai în agitație și în plăcerĭ se póte găsi. Orĭ-ce avênt mai nobil al sufletului în ochii cinicului nu este decât un idealism bolnăvicios, pe când tóte pĕcatele, carĭ până acum fură stigmatisate de morala tuturor popórelor, în ochii lui are caracterul progresului și civilisațiunei.

Acestea sunt în adevĕr nisce stărĭ triste și simptome ale unei decadențe rapide, ér față cu excesele scandalóse ce se repetă ḑilnic, noi stăm cu mânile în sên, fără sĕ scim ce sĕ începem. Ca fiara nobilă dintr'o pădure stîrpită, așa dispar din consciența generală virtuțile, ce înobiléză pe om. Generositatea, abnegația, desinteresarea au început sĕ fie noțiunĭ aprópe necunoscute. Omenii nu mai mĕsóră vaḑa și mărirea deaprópelui după calitățile nobile ale caracterului, ci după semnele esterne ale bogăției. Acestea sunt nisce rănĭ grozave; dér până la fundul lor n'am pĕtruns încă. Ia sĕ aruncăm o privire în viéță! Sĕ vedem, ce observații vom face:

Nervositate și surexcitație, ale căror urme le vedem deja și în literatură și artă. Ideile se veștezesc și omenirea este cuprinsă de o scârbă de viéță. Spre a scăpa de aceste chinurĭ, ómenii caută a se tîmpi prin excitații artificiale, întocmai ca morfinistul, care pentru chinurile sale corporale caută alinare în otrava pustiitóre.

Am căutat rădĕcinile rĕului și mi-se pare că le-am găsit. Isvorul rĕului este copleșirea spiritului de către materie. Étă mocirla morală a egoismului și materialismului, din care rĕsar acele miasme veninóse, carĭ dau epocei nóstre o înfățișare atât de desperată.

In locul sufletului a venit corpul, în locul spiritului materia! Invĕțăturile evangheliei au fost înlocuite de către învĕțăturile vițelului de aur. Căcĭ astăḑĭ banul este acela, care deschide drumul la vaḑă, traiŭ bun, la tóte bucuriile pămêntescĭ,

Studenţii germani şi Bülow. Se scie, că studenţii maghiarî au trimis cancelarului german o adresă de felicitare de incidentul rĕspunsului sĕu la interpelaţia lui Hasse. Indemnaţi de acéstă adresă, societatea *„Germania“* a studenţilor din Darmstadt au trimis lui Bülow următórea adresă:

Escelenţă!

Nu ne-am fi adresat Esc. vóstre în afacerea Germanilor din Ungaria, décă nu s'ar fi întîmplat acéstă din partea tinerimei academice maghiare. In urma acésta se impune o declaraţie şi din cercurile universitare germane.

Nu suntem veselî, ca academicii maghiarî, de desbaterile recente din „Reichstag“. Cu deputatul Hasse credem şi noi, că s'ar oferi diferite ocasiunî pentru intervenţii pretinescî de vecinî şi aliaţi în favorul Germanilor din Ungaria şi credem înainte de tóte, că aparenţa unei sacrificări a celor $2^1/_2$—3 milióne Germanî din Ungaria s'ar pute evita.

Suntem de acord cu dep. Schremf, că prin o asemenea atitudine — care de loc nu se îndreptéză contra existenţei statului ungar — nu se periclitéză nicî într'un chip tripla alianţă. Dór Maghiarii sunt avisaţi mult mai tare la acea alianţă, de óre-ce în cas contrar ar fi înghiţiţi de puhoiul slav.

Noi studenţii universitarî germanî stăm credincioşi şi cu cinste pe lângă împĕrat şi imperiu, dér nu mai puţin credincioşî stăm şi pe lângă conaţionalii noştri până unde rĕsună limba germană.

Darmstadt, 3 Aprilie 1903.

(ss) Burschenschaft *„Germania“*.

Chestiunî agrare.

(Urmarea a 6-a.)

Stabulaţiunea este şi rĕmâne pentru raporturile nóstre actuale o utopie curată. Unde poţi ţinea şi îngriji vitele unui sat întreg printr'un singur om orî doi, ca ele se fie bine îngrijite, menagiate şi adăpate la timp, acolo sĕ fi silit sĕ ţii 50—100 de paznicî ai lor, mai cu sémă copii din etatea de şcólă, carî ei singurî au lipsă de pază şi povaţă, şi sĕ ducî vaca, viţelul şi mânzul orî porcul de frânghie şi sĕ-l priponescî, orî sĕ le ţii tótă ḑiua închise în grajdul întunecos şi murdar, decât sĕ umble la aerul curat, sĕ alerge şi sĕ se jóce pe iérba verde şi la apa curgĕtóre şi sĕ se dedea cu obosélă şi asprimea climei şi intemperiilor!!

„Stabulaţiunea pentru vară este pentru micul cultivator de multe-orî sĕu cu totul imposibilă, sĕu din cale afară scumpă; aceea-şî este de ḑis şi la suprafeţe prea micî pentru imaş“. Nutreţul pentru érnă se póte mai uşor produce (v. d. Goltz l. c.)

Prin urmare vorba lui Buchenberger se potrivesce deplin şi pentru noi şi raporturile nóstre. *Unde ni-se oferă ocasiunea, şi tóte comunele carî au perdut orî dismembrat păşunea şi pădurea comunală, sĕ caute şi la ocasiunea binevenită sĕ le reînfiinţeze din nou!*

In România cestiunea ţĕrănéscă cu pelagra, paludismul şi alte bóle endemice ce bântuie pe ţĕranul român de acolo, provenite din miseria ţĕranului, nu se vor pute combate şi lecui nicî prin Băncile populare de curênd înfiinţate. nicî chiar prin înfiinţarea Casei rurale, care nu le va pute procura pământ de cultură şi hrană la toţî. Până nu li-se va procura şi lor posibilitatea de a ţine şi ei o vită douĕ de Dómne-ajută şi sĕ aibă fie-care lapte suficient în casă pentru copii — şi a cresce vite tinere cu óre-care folos pentru ei, şi sĕ-şî producă şi lemnele trebuinciόse pentru foc şi clădirile şi ecaretele economice, ca sĕ ésă şi ei odată din bordeiele întunecóse şi umede, şi din casele de nuiele şi de paiantă; şi sĕ nu mai ţină nicî vitele vara şi érna afară sub cerul liber, orî priponite de vre-un pom, orî la gard, şi nicî puţinele producte şi nutreţul sĕ-l mai ţină afară espus tuturor intemperiilor, ca jumĕtate sĕ li-se strice de intemperii — până atuncî nu se va curma rĕul! Se va curma însĕ rĕul de sine şi în scurtă vreme prin înfiinţarea *de păşunî şi păduri comunale*, prin reducerea unei părţî din moşiile marî şi micî publice şi particulare, ce sunt supra grevate de datorii până aprópe de valórea lor. Atuncî ţĕranul va rĕsufla uşor şi va progresa de la sine şi prin sine — căcî din taxele ce plătesce actualmente ţĕranul pentru vite, în 5—10 anî pot uşor achita plata pământului espropriat de comună orî stat, pentru păşunea şi pădurea comunală a obştei; proprietarii uşuraţî de datoriile onerόse îşî pot mai uşor căuta ei singurî de moşii, ca sĕ nu mai fie siliţî sĕ le arendeze celui dintâiŭ venit, de frica întârḑierei ratelor de la Credit şi creditorî; satele se vor ameliora şi însănĕtoşa— şi în câmpia stérpă, lipsită de orî ce arborî şi arbustî pe multe miliare pătrate întindere, se vor ridica în scurtă vreme *Dumbrăvî frumóse* chiar şi în Bărăgan, şi cele deja înfiinţate nu se vor mai devasta şi dispare în detrimentul frumseţei şi salubrităţii ţĕrei.

Cu acéstă mĕsură nicî ţĕranii, nicî proprietarii nu sunt păgubiţî orî ameninţaţi în viitorul lor. Ţĕranii găsesc pământ de cultură şi hrană, în parte dijma, şi pe banî uşor pe moşia pe care se găsesc, orî pe moşiile vecine în condiţiunî mai favorabile, îndată-ce vitele lor sunt asigurate de păşune şi nutreţ suficient pentru vară şi érnă, ér proprietarii şi arêndaşii nu pot ave témă a nu găsi braţele necesare la munca câmpului, căcî prin înfiinţarea păşunilor şi pădurilor comunale se detrage şi reduce prin forţa lucrului o parte din arealul destinat culturei şi care ar trebui muncit în acelaşî timp cu celalalt — şi fiind mult se muncesce rĕu, şi vite mai multe produc gunoiŭ mai mult pentru îngrăşarea şi lucrarea sistematică şi raţională a pământului.

Étă învĕţămintele ce putem trage din păţaniile nóstre şi ale altora. Ele însĕ nu sunt singurele. Mai vin şi altele în privinţa divisiunei escesive şi dispersiunei pământurilor ţĕrănescî, concurenţa culturei marî şi a capitalului mobiliar, — concurenţa ţĕrilor transoceanice şi depreciarea productelor solului şi cu ele a muncei ţĕranului.

Ţĕranul, fost clăcaş şi iobagiŭ împroprietărit în condiţiunile vĕḑute mai sus şi avênd el singur a-şî plăti pământul cedat lui pentru hrană, fù pus de la început într'un grad de inferioritate în concurenţa liberă, lăsându-l pe el mai departe cu uneltele lui primitive şi cu pămênturile trunchiate în sute de parţele împrăsciate peste întreg hotarul comunei, — faţă de proprietarul de până aci, care avea tot laburî marî şi mai bine condiţionate şi arondate. Prin introducerea dreptului comun şi facultatea de dispoziţiune liberă asupra lui şi de testare— rĕul s'a agravat şi mai mult, pe când după dreptul feudal, sesiunea colonicală se transmitea tot-déuna indivisă asupra celuia, care o putea munci şi sĕ facă boierescul şi ponturile pentru ea, ér însurăţeii erau înzestraţî din nou cu loturî întregî din pământul comunal şi alodial. La moşnenî, după vechiul obiceiŭ al pământului, fetele nu căpĕtau nicî-odată zestrea din pământurî şi moşie, ci numai partea cuvenită de mişcătóre şi în numĕrar şi scule, şi numai în casul când nu era fiu moştenitor direct se *înfia* fata cu drept de moştenitor şi succesor al moşiei. La vêndarea moşiei, proprietarul ei era dator, conform instituţiei *Protimisului*, sĕ-l ofere mai întâiŭ spre cumpĕrare tuturor rudelor celor mai de apróре, apoi celor mai îndepărtate, în urmă vecinilor, şi décă nicî unul din ei nu voia orî nu putea sĕ-l cumpere, era volnic sĕ-l vîndă la strĕinî şi sĕ-l înstrĕineze. Cu aceste mĕsurî înţelepte se păstra proprietatea rurală mijlocie şi mică în stăpânirea familiei şi ferită de atomisare.

Astăḑi? Esemplele sunt vii înaintea ochilor de ruina moşiilor prin împărţire şi subîmpărţire până la atomisare şi scăpĕtarea familiilor adusă cu ea. La mica şi infima proprietate pe-o moşióră de 2—4 pogóne sunt părtaşî câte 2—4—6 fraţi, orî la loc de-o jumĕtate hectolitru sĕmĕnătură sunt composesorii câte 3—4 familii, carî toţî se duc cu carul şi plugul, cu sapa şi secerea, dér nicî unul din ei nu are ce sĕ muncéscă ḑiua întrégă, orî nu-l póte cultiva sistematic din lipsa de mijlóce — dér şi perd ḑiua şi forţele apte de muncă.

(Va urma)

Congres socialist la Salonta.

Duminecă s'a ţinut în Salonta-mare un congres al aşa numitului *partid reorganisat social-democrat*. Au participat 500 delegaţî din 250 comune, mare parte de prin comitatele Bihor, Arad, Sătmariu, Sabolciŭ şi Bichiş, unii chiar de prin Ardeal. Douĕ delegaţii au representat pe social-democraţii din Austria.

E primul cas, când vedem, că printre social-democraţii internaţionalî s'au rĕtăcit şi câţî-va indiviḑî, carî se ḑic a fi *Românî* şi carî mergênd la congres, ş'au ţinut de „datorie“ a-şî ridica şi ei cuvêntul, cum biata a putut. S'au vĕḑut şi table cu inscripţii în care cei ce le iscodiseră, au proclamat frăţietatea „româno-maghiară“ (!) Ḑiarele maghiare şoviniste fac mare cas din acésta şi laudă iniţiativa „patriotică“ a acelor „Românî“.

Congresul a fost deschis de Ioan *Vecseri* (Arad), care a salutat pe delegaţii întruniţî din tóte părţile ţĕrii. După el — audiţi! — s'a ridicat „cetăţênul“ Todor *Onişor* din Blaşiŭ, care în calitate de al doilea „president“ de vêrstă, a făcut cunoscut congresului, că şi Românii (!) au venit la congres din vre-o 60—70 comune Pentru vestea acésta „îmbucurătóre“ Onişor fù rĕsplătit cu sgomotóse aplause.

S'a ales apoi biroul şi s'au verificat mandatele. (Nu se spune însĕ, că d. e. delegaţilor românî, cine le-a dat „mandate“ pentru congres — Red.) Urmă raportul delegaţilor asupra situaţiei muncitorilor din provincie. Cu ocasia acésta au luat cuvêntul mai mulţî „oratori românî“.

Unul cu numele Iosif *Murgu*, ţĕran agricultor din Bakony, a ḑis că Românii şi Maghiarii sunt fraţî, ei nu se urĕsc unii pe alţii, social-democraţia îi va apropia şi contopi şi mai tare. — Gâvrilă *Toc* şi Petru *Pantea* au vorbit unguresce despre miseria poporului din Biharia. — Delegatul din Körösös-Tarján s'a plâns în contra preoţilor. — Moise *Boiţ* (Gόrbed) a ḑis, că Românii n'au venit la Salonta mare, ca sĕ împartă pământ. A nĕvălit apoi contra *naţionaliştilor românî* (el i-a numit „agitatorî“), şi invită pe Românî se se grupeze sub flamura social-democraţiei — Iosif *Stan* (Caba) a glăsuit despre frăţietatea româno-maghiară. — Carol *Loy* (de ce naţie?) — Culeg.) a spus pe romănesce, că este o mistificaţie a se vorbi despre şovinismul maghiar sĕu român.

Firesce, printre „oratorii“ pretinşî românî, au fost şi alţii de alte neamurî, carî au vorbit despre starea miserabilă a poporului.

După acésta, se citesc 83 telegrame şi scrisorî de aderenţă, precum şi telegramele socialiştilor din Bologna, Elveţia, Germania, Franţa şi România.

Congresul s'a continuat şi a doua ḑi. Printre oratorii acestei ḑile a fost şi „Românul“ Alexă *Andrevici* (!). In limba română el a ḑis, că „Românii au fost până acuma maghiaro-fagî; causa a fost, că ei au ascultat de popii lor, carî îşî iau hrana spirituală din ḑiarele maghiaro-fobe. De aicî înainte va fi altfel, căcî conducĕtorii (!) Românilor învaţă poporul la bună înţelegere cu Maghiarii“.

---

ba în ochii mai puţin agerî, chiar şi la onóre. O asemenea epocă însĕ nu este epoca progresului, ci epoca decadenţei! Căcî décă comparăm epoca nóstră în respectul conţinutului sĕu moral, cu decadenţa imperiului roman pe timpul nascerei lui Christos, vom găsi o asemĕnare înspăimântătóre. Aceeaşî miserie a masselor, acelaşî lux descreerat, aceeaşî viéţă religiósă mărginită la hipocrisie şi semne extrinsece, aceeaşî tîrîre de sclav o găsim şi în ḑilele nóstre, ca pe timpul lui Christos. Conţinutul este acelaşî, numai cadrul este altul, în care s'au încuibat tristele simptome ale decadenţei morale.

Ce era pe timpul nascerei lui Christos?

Pe de-oparte tiranî — pe de alta viéţa tristă a sclavilor asupriţî. Alăturea de un numĕr mic de ómenî, carî aveau bogăţii imense — un numĕr enorm de alţî ómenî cufundaţî în cea mai négră miserie. In carierile de piatră, în mine, pe câmpurî: sclavi flămânḑî, carî lucrau din greu, nisce nenorociţî, lihniţî de fóme, îmbrăcaţî în sdrenţe, ér când cădeau şi nu-i mai pute ridica niciî biciul, erau încărcaţî pe corăbii şi descărcaţî pe insula Theba, sĕu pe ţĕrmul grecesc, ca sĕ piară acolo, părăsiţî şi fără ajutor. Ii cumpĕrau şi vindeau ca pe vite, nóptea îi adunau în camere suterane, unde trăiau cu femei şi copii în cea mai mare sĕlbăticiere morală, sub paza supraveghiatorului de sclavî. „Ce miserie, ce decadenţă!“ Aşa suspină involuntar omul, resfoind acest capitol sombru al istoriei. Dér ca sĕ vedem asemenea esemple, nu trebue sĕ cercetăm prea departe în istorie. Décă ne deschidem ochii, găsim chiar şi în societatea nóstră aceeaşî miserie, aceaşî sclăvie.

Inainte de asta cu câţî-va anî, fiind în Sicilia, am visitat minele de puciόsă. In viaţa mea n'am vĕḑut miserie, ca acolo. Intr'o căldură năduşitóre scoteau bieţii ómenî sacii plinî de puciόsă prin nisce găurî scunde; se încovoiau sub povara grea; corpul lor istovit trada la prima vedere lipsurile nenumĕrate. Copii nevrîstnicî, femei pe jumĕtate nude, lucrau acolo îmbrăcaţî în zdrenţe; feţele lor palide şi scofâlcite erau colorate galbene de puciόsă, ér sudorile, ce curgeau peste puciόsă, le imprumuta o înfăţişare şi mai îngrozitóre. Storşî de căldură, sdrobiţî de obosélă teribilă, lucrau înainte într'o stare mai de compătimit, de cât acea a sclavilor din vechime. Deosebirea era, că pe când sclavii căpĕtau hrana, aceştî sĕrmanî ai timpului modern trebuiau sĕ sufere fóme pe lângă o retribuţie de câteva centime, până ce îi doborâ bóla, sĕu până ce îi orbesce praful de cărbunî.

Miseria masselor este şi astăḑi tot aşa de mare, ca şi atuncî; şi aḑi găsim în locuinţele archipline suterane aceeaşî miserie şi aceaşî fómete, dér şi aceeaşî sĕlbătăcie morală, aceaşî viéţă fără simţ de onóre şi de ruşine. Merg încă şi mai departe! Şi în ḑiua de astăḑi omul este marfă dusă în piaţă şi comerciul neuman încarcă pe deapròpele nostru sĕrac pe corăbii, spre a-l duce în ţĕrî strĕine, unde i-se exploatéză munca, şi ceea-ce este şi mai rĕu, se aruncă în braţele viţiilor fără nume şi în abisul îngrozitor al imoralităţii. Nu mai vorbesc de materialism şi de desfrênările trupescî! Cine are ochî póte sĕ le vadă. Linguşirea tîrîtóre, servilismul josnic n'au fost póte nicî-odată aşa de marî, ca în epoca nóstră ipocrită, farisaică, care sémĕnă cu arborele mâncat de carî, aşteptând cel dintâiŭ vênt, care sĕ-l trântéscă la pământ, măturându-i chiar şi praful.

Sĕ eşim din acest abis la curentul próspĕt de aer al dreptăţii, frăţietăţii şi al iubirei! Sufletele însetate după spirit şi adevĕr nu pot fi mulţumite de minciunile sistematice şi formalităţile hipocrite ale timpului nostru. Omenirea are nevoie de o nouă viéţă. Ea are nevoie de dreptate şi iubire, pe carî odinióră *o scuipau şi o restigneau* tocmai aşa cum se face şi astăḑi. Dér iubirea înzadar a fost înmormêntată sub blocurî de piatră, căcî spiritul este vecinic şi trebue sĕ învie glorios din mormêntul sĕu.

(„Bud. Tagbl.“) O....

Către sfîrşit a vorbit şi o femeie pentru drepturile femeilor.

După congres a avut loc un banchet cu numeróse toasturĭ. Nu mai puţin decât 16 femei au toastat, căcĭ femeile au jucat rol însemnat la acest congres.

*

„Budapesti Hirlap“, diar guvernamental, vorbind despre congresul din Salonta-mare relevă ca o apariţie remarcabilă faptul, că Românii au participat în mare numĕr şi că între aplause sgomotóse ei au accentuat sentimentele frăţescĭ faţă de Maghiarĭ. „Étă socialismul — esclamă numita fóie — ca musică a viitorului, ce fel de armonie plăcută scie sĕ producă“...

SCIRILE DILEI.

— 2 Aprilie v.

Proces de pressă. Seria proceselor de pressă pare a nu mai avé sfîrşit. La 25 l. c. se va pertracta înaintea curţii cu juraţĭ din Budapesta un nou proces de pressă, ce i-s'a intentat d-lui *Svetozar Hurban-Vajanszky* pentru un articol întitulat *„Tîmpirea băeţilor“* publicat în diarul naţional slovac „Norodnie Noviny“ din Turoţ-St.-Mărtin. Motivul e: agitaţie contra naţionalităţii maghiare.

Congregaţia comitatului Bistriţă-Năsĕud e convocată pe diua de 30 Aprilie Obiectele de la ordinea dilei se vor afişa la comitat în 22 l. c.

Din incidentul morţii regretatului Ioan Popea, prof. gimn. în pensiune *corpul profesoral* de la şcólele medii şi superióre gr. or. rom. din Braşov a contribuit în loc de cununĭ *40 coróne* pentru fondul şcolarilor bolnavĭ de la şcólele nóstre medii şi superióre din Braşov; d-l Petru *Pop*, jude de tribunal în pensiune, *20 cor.* pentru masa studenţilor; ér d-l prof. George *Dima 5 cor.* la fundaţiunea Bologa pentru masa studenţilor. Priméscă marinimoşii donatorĭ cele mai vii mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. rom. din Braşov.*

Ordin ministerial în contra jocului de cărţĭ. Ministrul de interne (Szell) a adresat un ordin către oraşele investite cu drepturĭ municipale şi către comitate, ordin ce se referă la controlul jocului de cărţĭ în localurĭ publice. E obiceiŭ, dice ordinul, că unii cafegii şi birtaşĭ aviséză unor societăţĭ de jucătorĭ de cărţĭ, câte o odaie separată pentru jocul de hasard, în care poliţia n'are întrare. Poliţia s'a plâns despre acésta la ministeriul de interne şi acum ordinul acestuia dispune, ca în viitor odăile pentru jocul de cărţĭ sĕ fie totdéuna în localitatea de căpetenie a localurilor publice, pentru-ca poliţia sĕ pótă esercita controlul neîmpiedecat. Jocul de cărţĭ în odăi separate e strict oprit.

Sĕptĕmâna patimilor şi spectacolele. I. P. S. Sa metropolitul primat al României a intervenit din nou pe lângă ministeriul de interne, ca în tótă sĕptĕmâna patimilor sĕ se interdică orĭ-ce spectacole.

Tunurĭ pentru Bulgaria. Diarul engles „Birmingham Post“ e informat, de corespondentul sĕu din Paris, că guvernul bulgar a făcut la usinele francese Creusot, o importantă comandă de tunurĭ.

Promoţie. D-l Aurel *Zigre*, fiiul d-lui advocat Nicolae Zigre din Oradea-mare a fost promovat la universitatea din Cluşiŭ doctor în sciinţele juridice.

„Ţine minte“, séu cu ortografia maghiară „Cine mintye“, este titlul unui roman cu tendinţe politice, pe care l'a scos de sub tipar acum de curênd viceşpanul comitatului Coşocna, d. Andreiŭ *Dózsa*. Romanul se urzesce din evenimentele de la 1848 şi se continuă până la generaţiunea actuală, avênd de ţintă, după cum spun foile maghiare, împăcarea Ungurilor cu Românii şi cu Saşii.

Esposiţia calfelor şi ucenicilor. Din partea camerei de comerciŭ şi industrie se aduce la cunoscinţa exposanţilor, că de mâne, Joi, órele 8 a. m. pot sĕ-şĭ ia obiectele espuse şi sĕ le transporte din localul esposiţiei.

Demonstraţie contra regelui Serbiei. Din *Belgrad* se telegrafézā, că cu ocasia sĕrbătorii naţionale dela 12 Aprilie părechia regală nepresentându-se, imprejurarea acésta a făcut rea impresie asupra asistenţilor. Causa absenţei regelui şi reginei se dice a fi fost, că ofiţerii armatei au plănuit o demonstraţie contra regelui. Regele înţelegênd acésta, nu s'a dus la serbare.

Perchisiţiunĭ în diua de Pascĭ. In diua de Pascĭ s'au făcut perchisiţiunĭ în biurourile diarului catolic *„La Croix“* din Paris şi la domiciliile mai multor şefĭ ai partidului catolic. Se dice, că s'ar fi sesisat numerose documente, din carĭ reiese, că congregaţiunile religióse, deşi disolvate, continuă a subsista.

Un proces sensaţional s'a deschis înaintea curţii din Berlin în diua de 10 Aprilie. O damă din societatea înaltă din Charlottenburg, cu numele von Galz, este acusată, că şĭ-a otrăvit bărbatul, ca sĕ ajungă stăpână pe averea lui imensă. Când a audit însĕ, că legea o obligă sĕ împartă averea cu cei trei copii ai sĕi, căută a se debarasa de aceştia şi o potrivi aşa de bine, în cât cei doi mai marĭ se sinuciseră, al treilea, care era pus sub paza unui tutor era în etate de 13 anĭ şi ar fi ajuns de sigur la sórtea fraţilor sĕi mai marĭ. Copilul însĕ a prins de veste şi a adresat împĕratului o petiţie, în urma căreia s'a ordonat cercetare contra damei.

Leopold Wölfling. Se anunţă din Geneva, că fostul archiduce Leopold, care în acelaşĭ timp cu soru-sa Luisa, oferise materie abundentă pentru „Cronica scandalósă“ — şĭ-a regulat în mod definitiv posiţia, adoptând numele de mai sus. El a renunţat formal la drepturile sale de archiduce, la moştenirea averii familiare, la apanagiu şi la decoraţiunĭ, angajându-se a nu se mai întórce în Austria. In schimb el primesce două sute de mii de coróne şi o pensiune anuală de 3000 coróne. Wölfling va pleca în America, ér d-şóra Adamovicĭ, metresa lui, se va întórce la sora ei.

Căile ferate locale Braşov-Treiscaune. Direcţia căilor ferate Braşov-Treiscaune aduce la cunoscinţa publicului, că pe liniile sale cu diua de *1 Maiŭ* se introduce mersul trenurilor de vară. — Aceste trenurĭ vor avé juncţiune cu trenurile ce sosesc şi plécă din gara Braşov. Pentru linia Săcele va întra cu aceeaşĭ di un mers al trenurilor identic cu cel din vara trecută.

Un sfat bun. Cine vrea sĕ-şĭ facă în grădină un covor frumos de iérbă, aceluia se recomandă a-şĭ procura de la Magazinul de seminţe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de seminţe de iérbă compus din iérbă de la „Promenada“ séu „insula Margaretha“. De 29 anĭ liferézā Mauthner aceste seminţe de iérbă pentru parcurile splendide din Budapesta şi din insula Margaretha.

Dărĭ de sémă.

Cu ocasiunea petrecerei din 22 Februarie 1903, dată în folosul bisericei gr cat. din Alba-Iulia-Maierĭ, au binevoit a contribui peste taxa de întrare următorii domnĭ: Cornel Fetiţa 1 cor. 20 b. Antoniu Perianu: 1 cor. 20 b. Nonus Poruţiu 1 cor. 20 b. Alexandru Rusu 40 b. Petru Roşca 80 b. Nicolae Drâmbăreanu 40 b. Iosif Pancu 40 b. Georgiu Câmpian 40 b. Anica Rusu vĕd. 40 b. Nicolae Angelu 20 b. v. Neuberth Carol 2 cor. Iosif Rusu 40 b. Andreşel Ana 1 cor. 20 b. v. Marciak Mateiŭ 2 cor. Nicolae Filimon 20 b. Pavel Banciu 40 b. Vasile Moldovan 40 b. Ioan Manu 40 b. Dimitrie Popu 80 b. Ioan Angel 1 cor. preotul Filipescu 1 cor. Antoniu Cricovan 2 cor. Augustin Batanţianu 40 b. Ignatu Borzea 2 cor. preotul George Cutean 2 cor. Stanciu 1 cor., Georgiu Groze 1 cor. Carol Limbian 60 b. Georgiu Mirion 1 cor. 60 b.

Au întrat de tot 384 cor. 90 b., s'au spesat 189 cor. 26 b., resultă un venit curat de 168 cor. 64 b. Curatoratul bisericesc, respective prin mine, şi pe acéstă cale îşĭ esprimă căldurose mulţămirĭ tuturor p. t. domnĭ suprasolvenţĭ, precum şi on. public pentru presentarea la producţiune.

Alba-Iulia, 29 Martie 1903.

Ludovic Luca,
paroch.

*

Cu ocasiunea representaţiunei teatrale aranjată în 15 Februarie n. a. c. în favorul „Reuniunei române de cântărĭ şi musică din Bistra“, s'a încasat peste tot 136 cor. 44 fil., din carĭ subtragêndu-se spesele în suma de 70 cor. 60 fil., rĕmâne venit curat de 65 cor. 84 fil., carĭ s'au şi predat cassarului reuniunei.

Contribuirĭ peste taxa de întrare şi oferte marinimóse am primit cu acéstă ocasiune de la următorii P. T. domnĭ: Constantin Cothişel, (preot în Certege) 3 cor. Ioan Vană 4 cor. Ioan Vlas 1 cor. (Albac) Eufimia Cojan 1 cor. (Roşia de munte). Silviu Corcheş 8 cor. Buda Irimie 6 cor. Mezei Daniel 1 cor. Alesandru Ivaşcu 2 cor. Csiki Gyula 1 cor. Wistmayer 1 cor. Iuliu Walter 1 cor. Goia Vasile 1 cor. Ştefan Szilágyi 1 cor. Csiki Lajos 3 cor. Iosif Szilagy 2 cor. 50 fil. Pallade Aron 30 fil. (Câmpenĭ). Georgiu Balea 3 cor. Iuliu Christian 2 cor. 50 b. Ioan Gomboş 1 cor. (Vidra) Nicolau Furdui 40 b. (Sohodol), Ioan I. Tordai 1 cor. (Ofenbaia). Iosif Catalina 2 cor. Hirsch Regina 1 cor. (Bistra).

Priméscă aceştĭ P. T. domnĭ, precum şi toţĭ iubiţii noştri óspeţĭ de atuncĭ, căldurósele nóstre mulţămite, asigurându-i că atenţiunea binevoitóre, dovedită totdéuna faţă de noi, este un motiv puternic al nisuinţelor nóstre.

Bistra, la 11 Martie 1903.

Alexandru Papiu,
preşedinte.

Romul Marcu, cassariu. *Petru Simu*, controlor.

Ioan Popea,

profesor în pensiune al gimnasiului român gr. or. din Braşov,

după o scurtă suferinţă a adormit în Domnul, împărtăşit cu Sfintele Taine, Marţĭ la 1/14 Aprilie a. c. la 6½ óre diminéţa în etate de 64 anĭ.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale neuitatului defunct, se vor transporta spre odihna vecînică în casa rece a cimiterului gr. or. din Gróverĭ, unde Joi la 3/16 Aprilie 3 óre p. m. se va îndeplini serviciul ceremonial funebral, despre-ce încunosciinţăm pe tóte rudeniile, amicii şi cunoscuţii.

Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Braşov, 1/14 Aprilie 1903.

Jalnica familie

*

Corpul profesoral de la şcólele medii gr. or. române din Braşov cu inima îndurerată aduce la cunoscinţa tuturor amicilor şi cunoscuţilor, că emeritatul coleg:

Ioan Popea,

profesor gimnasial în pensiune,

s'a mutat la cele eterne, adĭ Marţĭ 1/14 April 1903, în etate de 64 anĭ, în al treilea an al retragerii sale din funcţiunea de profesor gimnasial, pe care o purtase timp de 35 de anĭ cu mare pricepere şi nespusă abnegaţiune.

Dumnedeul îndurărilor sĕ-i facă parte de eternă odihnă în locaşurile celor drepţĭ.

ULTIME SCIRI.

Viena, 14 Aprilie. După o informaţie a lui „Lokalanzeiger“, revoluţia în Macedonia va isbucni imediat după Pascĭ. Boriş Sarafoff este proclamat comandant suprem.

Bucurescĭ, 14 Aprilie. „Monit. Ofic.“ publică adĭ un buletin medical, în care se spune, că principele Carol, care s'a bolnăvit dilele aceste de pojar, merge spre bine. Principesa Maria a fost atinsă asemenea de pojar, de un caracter uşor. Nu se vor mai publica buletine.

Berlin, 14 Aprilie. Impĕratul Wilhelm a dat ordin fabricilor, carĭ au primit comande de arme şi muniţiunĭ din Turcia, sĕ esecute de urgenţă aceste comande.

Petersburg, 14 Aprilie. Bastimentele flotei voluntare rusescĭ nu mai fac transporturĭ comerciale; ele staţionézā în porturile rusescĭ din Marea Négră, fiind puse la disposiţia comandanţilor marinei de rĕsboiŭ a Rusiei. Acéstă mĕsură s'a luat în vederea complicaţiunilor din Balcanĭ.

Representaţii, concerte şi petrecerĭ.

Corpul didactic din Ţînţarĭ invită la representaţia teatrală declamatorică împreunată cu cântărĭ şi joc, ce se va aranja Lunĭ, în 7 (20) Aprilie 1903 (a doua di de Paştĭ) în sala şcólei din localitate Inceputul precis la 7 óre séra. Preţul întrărei: loc. I. 1 cor. 50 b. loc. II. 1 cor. loc. III 50 b. de persónă. Venitul curat este destinat pentru sporirea bibliotecei şcólei Contribuirĭ peste taxa de întrare se primesc cu mulţămită şi se vor publica.

Programa: 1. Hora Sinăii de G. Ventura, esecut. de cor. 2. Sentinela română“ de V. Alexandri, declamată de Ioan Negulicĭ 3 *a)* „Cântecul Marinarilor“ de T. Flondor, cuartet. *b)* „Doină“ solo esec. de I. Curcubătă. 4. „Mocanul la biserică“ de T. Speranţă, declamată de I. Curcubătă. 5. „Româncuţa“ de I Mureşianu, esecutată de cor. 6. Teatru: „Drumul de fier“, comedie într'un act de V. Alexandri. După representaţie urméză dans.

— *Corul român gr. cat. din Mureş-Uióra* invită la representaţia teatrală împreunată cu concert ce se va aranja Lunĭ în 20 Aprilie st. n. a. c. 1903, în sala hotelului „Grof Teleki“. Inceputul la 7½ óre séra. Preţul de întrare de persónă 80 b., de familie 1 cor. 40 b., peste 3 membri de fie-care membru 80 b. Venitul curat este destinat pentru ajutoriul unui nou cor ce s'a înfiinţat la biserica gr. cat. din Mureş-Uióra. Contribuirĭ peste taxa de întrare se vor primi cu mulţămită şi se vor publica. Se vor cânta mai multe poesii în patru vocĭ şi se va juca piesa „Dragoste copilărescă“, comedie localisată de Dr. Iosif Siegescu.

— *Tinerimea română din Ighiu* invită la represesentaţia teatrală împreunată cu cântărĭ şi urmată de dans, ce se va aranja a 3-a di de s. Pascĭ a. c. în edificiul şcólei gr. cat. Inceputul la 6½ óre séra. Preţul de întrare de persónă 80 b., de familie 1 cor. 60 b. Venitul curat e destinat în folosul bibliotecei române din localitate. Contribuirĭ peste taxă şi oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor publica. Intre pausă se va juca „Căluşerul“ şi „Bătuta“.

Program: „Sfânt“ cor mixt de Ionescu, „Piétra din casă“ piesă teatrală într'un act. „Serenadă“ cor mixt de Marscher „Cântec de primăvară“ cor mixt de Costescu. „La revedere“ cor mixt — Dans.

Literatura.

A apărut:

„Momente din viéţa bisericéscă a Românilor ortodocşĭ din Transilvania. 1780—1787“, de Mateiŭ *Voileanu*, asesor consistorial. Sibiiu, Tiparul tipografiei archidiecesane 1902. O broşură de 60 paginĭ. Preţul 80 filerĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Aprilie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.65
Renta de corône ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurī rurale ungare 3½%	94.05
Bonurī rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	200.—
Losurī pentru reg. Tisei și Seghedin	157.—
Renta de hârtie austr.	100.80
Renta de argint austr.	100.60
Renta de aur austr.	121.90
Rente austr. 4% de corône	101.25
Losurī din 1860.	154.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	726.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	675 75
Napoleondorī	19.05
Mărcī imperiale germane	116.92½
London vista	239.80
Paris vista	95.32½
Note italiene	95.25

PUBLICAȚIE

a gremiului farmaciștilor.

După ce farmaciștilor din interiorul orașului s'a încuviințat a ține repausul de Duminecă și serbătorī de Inaltul minister de interne reg. ung și de consiliul comunal al orașului Brașov, se face prin acésta On. publ. atent, **că cu începerea de 19 Aprilie a. c. in fie-care Duminecă și serbătóre dela óra 1½ până la órele 9 séra**, alternativ numai o farmacie va fi deschisă în interiorul orașului.

Farmaciile în Blumena, Brașovul-vechiu și Scheiŭ rămân ca și până acuma Dumineca și la serbătorī tótă diua deschise.

Dela 9 óre séra începe regulat serviciul de nópte, pentru prepararea recetelor (ordinații medicale) în fie-care farmacă.

Onor. public este rugat a se provedé cu mijlócele de vindecare după posibilitate în órele antemeridiene.

Spre orientarea On public, va fi pusă o tăbliță la fie-care farmacie, unde va fi indicată farmacia deschisă.

Inainte de Duminecă și serbători se va face prin jurnale cunoscută farmacia ce este deschisă, și tot odată și toțī Domnii medicī vor fi avisațī înainte despre acésta.

Cu tótă stima

GREMIU FARMACISTILOR
din Brașov.

3—3.(922).

INVITARE

la a XXXVII-a Adunare locală și consorțială ordinară, a „Consorțiului de economii și imprumuturī" din Brașov, a „Primei reuniunī a amploiaților din monarchia Austro Ungară", asociațiune cu garanță limitată, ca re se va ține în 26 Aprilie eventual în 3 Maiŭ 1903 st n. ½11 óre în sala cea mai mare a casei sfatului orășênesc.

Ordinea de di:

1) Raportul direcțiunei și raportul comitetului de supraveghiere, a supra anului de gestiune 1902.

2) Decidere (conclus) asupra întrebuințării profitului curat, realisat în anul 1902.

3) Alegerī de întregire, pentru direcțiune și pentru comitetul de supravegh ere.

4) Propunerī din partea direcțiunei, referitóre la § 21 a statutului consorțial.

5) Proprunerī eventuale ale membrilor.

Direcțiunea consorțială.

1—1

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.